Eerste Kamer der Staten-Generaal

1

Vergaderjaar 2015–2016

32 317 JBZ-Raad

FK

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 november 2015

Hierbij bieden wij u het verslag aan van de extra Raad Justitie en Binnenlandse Zaken gehouden in Brussel op 20 november 2015.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff

kst-32317-FK
ISSN 0921 - 7371
'S-Gravenhage 2015

Verslag van de bijeenkomst van het Gemengd Comité en de de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 20 november 2015 te Brussel

Belangrijkste resultaten

Alle lidstaten steunden de tekst van de Raadsconclusies (documentnr. 14375/15). Ministers noemden als belangrijkste punten een snelle totstandkoming van EU-PNR en, om Schengen te behouden, systematische controles van EU burgers aan de EU-buitengrenzen. De Commissie zal bezien hoe de Schengengrenscode hiervoor moet worden aangepast. Er was voorts steun voor de versnelling van EU-wetgeving over vuurwapens. De Commissie heeft op 18 november een voorstel uitgebracht voor de aanpassing van de verordening aangaande de controle op aankoop en bezit van vuurwapens (documentnr. 14422/15). De Commissie zegde ook toe een aantal voorstellen versneld te presenteren, zoals de herziening van ECRIS (European Criminal Records Information System), een voorstel voor de grens- en kustwacht en het slimme grenzenpakket. Ministers onderschreven plannen van de Commissie om snel met voorstellen tot herziening van het Kaderbesluit Terrorisme en ECRIS-uitbreiding te komen. Lidstaten stemden ook in met de Raadsconclusies over een justitieel antwoord op radicalisering (doc. 14419/15).

I. Verslag

1. Algemeen

Deze buitengewone JBZ-vergadering was op verzoek van Frankrijk bijeen geroepen. Ook de landen van het Gemengd Comité waren uitgenodigd. Doel van deze vergadering was de raadsconclusies over operationele en concrete acties en wetgeving op het terrein van contraterrorisme (CT) en veiligheid goed te keuren.

De Franse Minister van Justitie, mevrouw Taubira, gaf een mondeling overzicht op de recente terroristische aanslagen in Parijs en op de genomen acties. Zij gaf aan van mening te zijn dat instrumenten die al bestaan beter en efficiënter gebruikt moeten worden om de veiligheid van de burgers te kunnen waarborgen. Ook de samenwerking tussen de lidstaten moet aanzienlijk verbeterd worden. ECRIS (European Criminal Records Information System) voor derdelanders is onontbeerlijk in deze samenwerking. Hetzelfde geldt voor PNR (Passenger Name Records). Taubira benadrukte dat verbetering van de informatie-uitwisseling tussen inlichtingendiensten en politie aanzienlijk verbeterd moet worden.

De Belgische Minister van Justitie, de heer Geens, deelde mee alles in het werk te stellen om te achterhalen wie achter de aanslagen zit en de nog voortvluchtige dader(s) aan te houden. Alle relevante informatie hierover zal met betrokken lidstaten worden gedeeld. België erkende dat op basis van analyse is vastgesteld dat de Belgische diensten fouten hebben gemaakt, maar wees ook op successen zoals het verloop van rechtszaken tegen jihadstrijders. België gaf aan erop te staan dat het instrument EU-PNR snel wordt aangenomen en dat het nu tijd is om de controle aan de EU-buitengrenzen effectiever te maken met behulp van SIS II. Tot slot pleitte België voor aanzienlijke verbetering van de informatie-uitwisseling tussen inlichtingendiensten en de EU agentschappen Europol/Eurojust (ook onderling).

Eerste Vice-President van de Commissie Timmermans betuigde namens de Commissie zijn medeleven met de Franse bevolking en stelde dat deze aanslag een aanval is op onze manier van leven en de mensheid. Vrijheid,

broederschap en gelijkheid zijn de fundamenten van de Europese samenwerking. De Commissie erkent dat maatregelen op het gebied van contra-terrorisme primair de verantwoordelijkheid zijn van de individuele lidstaten, maar bood bij monde van Timmermans op alle terreinen steun aan. Zelf zal de Commissie een aantal afgesproken maatregelen versneld doorvoeren, zoals genoemd in de EU Interne Veiligheidsagenda. Actie op EU-niveau is nu nodig. Ten eerste dient de controle aan de buitengrenzen te worden verbeterd, want die is nu onvoldoende. De Commissaris benadrukte dat binnen bestaande regels al meer kan worden gedaan, dan tot nu toe wordt uitgevoerd. Lidstaten moeten binnen het bestaande wettelijke kader meer doen, anders vreest Timmermans dat interne controles weer zullen worden ingevoerd. In dat geval komt een einde aan Schengen en de met Schengen gepaard gaande economische voordelen en vrijheden van burgers. Ten tweede moeten volgens de eerste Vice-President de lidstaten meer doen om gegevens in SIS II in te voeren. Ten derde is voor de Commissie EU-PNR onontbeerlijk en hij pleitte dan ook voor het nakomen van de afspraak dat de EU-PNR richtlijn voor het einde van het jaar wordt afgerond. Timmermans gaf voor het eerst aan dat de Commissie wil meewerken om het knelpunt rond PNR en interne EU-vluchten op te lossen.
Als vierde punt wees Timmermans op de acties van de Commissie om de herziening van de wetgeving me betrekking tot vuurwapens te versnellen (voorstel voor regelgeving omtrent deactiveren van vuurwapens, is op 18 november verschenen, voor een compleet overzicht van alle voorstellen documentnr. 14487/15). Hij noemde tot slot de versnelde herziening van het Kaderbesluit Terrorisme en dat de Commissie van plan is om dit voorstel op 16 januari 2016 aan te nemen. Ook beloofde de eerste Vice-President een assessment van terrorisme financiering, met bijzondere aandacht voor bevriezingsmaatregelen, virtuele betaalmiddelen, etc.

2. Concept-Raadsconclusies (doc. 14375/15)

Het Voorzitterschap presenteerde de inhoud van de concept-raadsconclusies en noemde in het bijzonder de afronding van EU-PNR voor eind 2015, regelgeving omtrent vuurwapens, bestrijding van financiering van terrorisme en ECRIS.

Lidstaten volgden Frankrijk in de oproep om met deze raadsconclusies versneld de afgesproken maatregelen tegen terrorisme uit te voeren. Waarbij een groot aantal lidstaten wees op de noodzaak van betere samenwerking tussen de inlichtingen- en veiligheidsdiensten met de politie. De focus bij de uitvoering van de raadsconclusies zou volgens de lidstaten moeten liggen op de volgende onderdelen. Er moet als afgesproken voor het einde van dit jaar een akkoord worden bereikt over de EU-PNR richtlijn. Van belang daarbij zijn de volgende elementen: een bewaartermijn die voldoende lang is, opname van intra EU-vluchten, ernstige nationale misdrijven en informatie-uitwisseling met inlichtingendiensten.
Lidstaten onderschreven voorts plannen van de Commissie om snel met voorstellen tot herziening van het Kaderbesluit Terrorisme en ECRIS-uitbreiding te komen. Met betrekking tot vuurwapens was grote steun voor regels voor semi-automatische- en automatische vuurwapens en het aanbieden in de EU van vuurwapens die gedeactiveerd zijn moet worden voorkomen.
Er was veel aandacht voor het aanscherpen van de buitengrenscontroles. Waarbij, zo benadrukte een aantal lidstaten, moet worden voorkomen dat er een einde komt aan het vrij verkeer van personen. Daarnaast zijn garanties nodig voor de systematische controles aan buitengrenzen met gebruikmaking van alle relevante databases (met name SIS II), ook ten

aanzien van hen die profiteren van het vrij verkeer van personen. Het is ook noodzakelijk dat de Schengengrenscode zo spoedig mogelijk wordt herzien. Ten vierde de versterking van Frontex voor inzet bij grote crises zoals deze. Ook zijn lidstaten het erover eens dat effectieve en daadwerkelijke implementatie van de vandaag afgesproken maatregelen noodzakelijk is.

De Minister van Veiligheid en Justitie sprak zijn medeleven uit met de Franse bevolking en steunde namens Nederland de tekst van de Raadsconclusies. Hij dankte de Commissie voor de voortgang van de vuurwapenregelgeving. Met betrekking tot de EU-PNR richtlijn merkte de Minister op dat het uiteindelijke instrument effectief, doelgericht en proportioneel moet zijn. De Minister stelde dat duidelijk moet zijn hoe PNR bijdraagt aan een veiliger Europa en legde nadruk op de waarborgen voor privacy. Nederland ziet graag ook aandacht voor de preventie van radicalisering, precursoren voor explosieven en het voorkomen van afgeven van visa aan haatpredikers. Voorts gaf hij aan dat volgens Nederland aandacht besteed zal moeten worden mogelijkheden om SIS effectiever te maken. Tot slot merkte de Minister op dat Nederland instemt met de tekst over buitengrenzen, en verzocht hij de Commissie aandacht te besteden aan de essentie van Slimme Grenzen en geen onnodige drempels op te werpen voor reizigersstromen.

De Commissie riep de lidstaten op beter informatie uit te wisselen met het Focal Point Travellers bij Europol. De Commissie gaf aan van mening te zijn dat niet te snel de link tussen migratie en (contra)terrorisme moet worden gelegd. Een groot aantal lidstaten steunde dit. De Commissie zal in december 2015 een voorstel presenteren over een EU-grens- en kustwacht. In de weken daarna volgt een nieuw voorstel over Slimme Grenzen. Bedoeling van die voorstellen is veiligheid te verzekeren en migratie te beheersen. Wat Schengen betreft, stelde de Commissie dat dat de grootste verwezenlijking van de EU-integratie is en dat die met alle middelen moet worden verdedigd. Ten behoeve van identificatie moet iedereen systematisch worden gecheckt met behulp van databases. Ook moeten de risico-indicatoren die de Commissie heeft opgesteld ten volle worden benut. De Commissie gaf aan te zullen bezien hoe de Schengen Grenscode kan worden gewijzigd als het gaat om de niet systematische controle van EU-burgers. Het doel is daarbij: de veiligheid verbeteren zonder dat dat tot vertraging leidt bij het passeren van grenzen.
Hotspots zijn essentieel, zo gaf de Commissie aan. Alle migranten moeten worden geregistreerd en vingerafdrukken moeten worden afgenomen. Ook is effectieve samenwerking met Europol ter plaatse noodzakelijk. Snelle implementatie is ook hier essentieel.
De Commissie gaf voorts aan dat in december 2015 een actieplan met maatregelen ter bestrijding van de illegale handel in vuurwapens wordt gepresenteerd. De Commissie zegde tot slot opnieuw medewerking toe om eind 2015 te kunnen komen tot een afronding van het EU-PNR dossier.
De EU contraterrorisme coördinator vulde hierop aan voor de JBZ Raad van 3–4 december 2015 te zullen komen met een rapportage over de implementatie van alle maatregelen die al in een eerder stadium door de Ministers zijn afgesproken, inclusief de maatregelen uit deze raadsconclusies.

Het Voorzitterschap concludeerde dat de Raadsconclusies zijn goedgekeurd, met de volgende kleine aanpassingen:
- in paragraaf 8 wordt een verwijzing naar virtuele betaalmiddelen opgenomen;
- er wordt een verwijzing naar het Prüm-acquis opgenomen;

- er komt nadrukkelijker aandacht voor de operationele kosten van de voorstellen;
- er komt een verduidelijking bij term Schengenzone.

3. A-punten lijst

De Raadsconclusies met betrekking tot de versterking van het justitieel antwoord op radicalisering (doc. 14419/15) werden zonder opmerkingen van de lidstaten goedgekeurd. De Commissie informeerde de Raad dat financiële assistentie wordt geregeld voor de implementatie van de Raadsconclusies over het justitieel antwoord op radicalisering.